

LA MUSIQUE ISRAËLIENNE CONTEMPORAINE ET LA TRADITION ETHNIQUE

המוסיקה הישראלית בת זמננו והמסורות האתנית

היצירה המוסיקאלית הישראלית בת זמננו יוצאת דופן לעומת מקביליה בעולם. מבחינות אלה: היא חסרה רקע של רציפות יצירתית הסטורית, וזיקה לתקדים כלשהו היא למסורות דתיות בלבד (או לחילוניות אשר שרשיהן אף הם שתיים). מסורות-שבע"פ אלה טרם הוקפו גם במלואן על ידי רישום ומחקר. הגורמים חוץ-מוסיקאליים והמוסיקאליים העיקריים הקובעים את דמותה של היצירה הזאת הם:

1. התקומה הלאומית, והקמת מדינת ישראל;
2. קיבוץ הגלויות, הגורם לרב-גוניות אוכלוסית כתוצאה מן הווריאציות והמוטאציות העדתיות;
3. תקומת השפה העברית כלשון היום-יום והספרות;
4. העובדה כי הדור הראשון של מלחינים בישראל הוא יוצא אירופה;
5. השפעת המהפכה הטכנולוגית, אשר גרמה לחיסול מרחקים גיאוגרפיים ותרבותיים;
6. השפעת ההתפתחות המוסיקאלית בת זמננו באירופה: התמוטטות השיטה הטונאלית; הסינתזה המוצלחת הראשונה בין מונודיה ארכאית לא-אירופית והטכניקה המערבית, על ידי בארטוק; וההשפעה המשחררת של תגליותיו הריתמיות של סטראוווינסקי;
7. דחיית המוסיקה של האסכולה היהודית-רוסית, אשר זיקתה ההרמונית הטרומית נגדה מלכתחילה את המגמות ההומופוניות המזרחיות של המלחינים הישראלים (אחרון, קרייץ, גנסין, אנגל).

בתנאי יסוד אלה קמה והתפתחה היצירה הישראלית, והתפתחותה היתה בשלושה

שלבים: -

א. "שלב ההתנחלות": המיפגש עם נחוני החברה, האקלים, השפה, הסקולארי-

זציה של היהודי, ה"מאמץ הלאומי" הקולקטיבי, המפגש עם הפולקלור

החי של עדות המזרח הניאו-פרימיטיביזם והאופטימיזם החלוצי

בכל תחומי החיים;

התרגום המוסיקאלי של נתונים אלה התבטא במוסיקה פשוטה, גוון

ארכאי על בסיס מודאלי-דיאטוני מזרחי. פירוש חילוני למסורת

דתית החוץ-אירופית, קליטת טעמי המקרא, צמצום המליסמאטיות

שבמסורת החוץ-אירופית, קבלת הסטרקורדאליות, קביעת שיגרות

ריתמיות (בעיקר הסינקופה המטרית) ובו בזמן תחילת הסתמנות הריתמוס